

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2020

ЛІТЕРАТУРА:

1. Dreyfuss, R., & Pila, J. (Eds.), *The Oxford Handbook of Intellectual Property Law* : Oxford University Press. Retrieved from: <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780198758457.001.0001/oxfordhb-9780198758457>.
2. Про власність : Закон України від 07.02.1991 р. № 697-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/697-12>.
3. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
4. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав : Закон України від 15.05.2018 р. № 2415-VIII. *Верховна Рада України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19>.
5. Закон Латвии об авторском праве от 27. 04. 2000. URL : http://www.pravo.lv/likumi/13_zoap.html.

ЩОДО ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Пахомов В. В.

*д. ю. н., професор, завідувач кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

У енциклопедичному словнику В. І. Шинкарука взаємодія визначається як філософська категорія, яка відображає особливий тип відношення між об'єктами, при якому кожен з об'єктів діє (впливає) на інші об'єкти, приводячи їх до зміни, і водночас зазнає дії (впливу) з боку кожного з цих об'єктів, що, у свою чергу, зумовлює зміну його стану [1, с. 512]. С. Л. Недов стверджує, що взаємодія проявляється в процесі взаємовпливу і використання можливостей один одного для досягнення власних цілей. Він наголошує на тому, що взаємодія виникає тамі тоді, коли взаємозв'язок між суб'єктами об'єднаний спільною метою [2, с. 125]. Таким чином, взаємодія учасників правової охорони права інтелектуальної власності – це відповідний процес, який полягає у взаємному впливові, співпраці органів державної влади, які реалізують державну політику щодо інтелектуальної власності, урядових та неурядових організацій, різних громадських формувань (громадських організацій), самих авторів та інших суб'єктів у напрямку створення дієвої системи правової охорони інтелектуальних прав авторів, шляхом передання такими суб'єктами набутого досвіду, обміну інформацією, проведення

публічних обговорень, колективних переговорів, конференцій (здійснення соціального діалогу).

Взаємодія між суб'єктами правової охорони права інтелектуальної власності полягає у здійсненні ними відповідних координаційних дій, у розробці спільних напрямів діяльності. Так, наприклад, Департамент розвитку сфери інтелектуальної власності відповідно до Положення про департамент розвитку сфери інтелектуальної власності, затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 28.12.2019 р. № 842, організовує міжвідомчу взаємодію та забезпечує комунікацію департаменту з іншими самостійними структурними підрозділами Мінекономіки та структурними підрозділами Секретаріату Кабінету Міністрів України з питань, які потребують спільного вирішення; організовує та забезпечує взаємодію між підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління Мінекономіки і проводять діяльність у сфері інтелектуальної власності [3]. Аналізуючи вищенаведені норми, необхідно зазначити, що департамент здійснює як внутрішню взаємодію з іншими структурними підрозділами Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, так і зовнішню — з іншими органами державної влади, громадськими організаціями.

Ще одним нормативно-правовим актом, який регулює діяльність та визначає напрямки взаємодії органів правової охорони права інтелектуальної власності є Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 647 «Про затвердження Порядку взаємодії підрозділів митниці при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності» [4], в якому зазначено, що в структурі митниці діє спеціальний підрозділ, діяльність якого спрямовується безпосередньо на забезпечення належного захисту права інтелектуальної власності. Також в наказі акцентовано увагу на такій формі взаємодії підрозділів митниці як надання інформації щодо питань, пов'язаних із сприянням захисту прав інтелектуальної власності шляхом програмно-інформаційного комплексу ЄАІС Держмитслужби України «Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності».

Так, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 90 «Про утворення Ради з питань інтелектуальної власності», Рада під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє з центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, експертами, а також здійснює координацію взаємодії органів виконавчої влади у сфері інтелектуальної власності [5].

Державні інспектори з питань інтелектуальної власності в процесі своєї діяльності

щодо охорони права інтелектуальної власності у сфері наукової діяльності взаємодіють з іншими контролюючими та правоохоронними органами, зокрема, органами МВС, ДФС, а також з центральними та місцевими органами виконавчої влади, державними, громадськими та іншими організаціями чи фізичними особами, уповноваженими представляти інтереси суб'єкта права інтелектуальної власності [6]. Також вони взаємодіють із засобами масової інформації у таких формах як публікація статей в журналах та інформації в Інтернеті, виступ на телебаченні, проведення навчально-методичної роботи серед правоохоронних органів, тощо.

Наступними документами, які регулюють взаємодію органів правової охорони права інтелектуальної власності є Закон України «Про ратифікацію Конвенції про кіберзлочинність» від 7 вересня 2005 року № 2824-IV та власне створення Департаменту кіберполіції, яке Кабінет Міністрів України постановляє у своїй Постанові № 831 від 13 жовтня 2015 року «Про утворення територіального органу Національної поліції». Стаття 10 Конвенції про кіберзлочинність визначає правопорушення пов'язані з порушенням авторських та суміжних прав з допомогою комп'ютерних систем [7]. Департамент кіберполіції протидіє злочинам у сфері інтелектуальної власності, а саме: піратству – незаконному розповсюдженню інтелектуальної власності в Інтернеті та кардшарінгу – наданню незаконного доступу до перегляду супутникового та кабельного телебачення. Департамент кіберполіції відповідно до покладених на нього завдань проводить серед населення роз'яснювальну роботу з питань дотримання законодавства України у сфері використання новітніх технологій, а також захисту та протидії кіберзагрозам у повсякденному житті. У межах своєї компетенції налагоджує та підтримує взаємодію і партнерські відносини з органами державної влади, іншими правоохоронними органами, приватним сектором та правоохоронними органами іноземних держав, міжнародними установами та організаціями у сфері протидії кіберзлочинності. А також бере участь в організації та проведенні навчальних та науково-практичних заходів з питань протидії кіберзлочинності (тренінгів, конференцій, семінарів тощо).

Аналізуючи вищевикладене, а також сучасний стан взаємодії суб'єктів правової охорони права інтелектуальної власності, та враховуючи існуючі проблеми такої взаємодії, до основних напрямів її удосконалення відносяться: 1) посилення співпраці між авторами й органами державної влади, громадськими організаціями, іншими суб'єктами щодо забезпечення дотримання відповідних немайнових та майнових прав інтелектуальної власності (проведення науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів, тощо); 2) розробка чіткого спільного плану дій щодо підвищення рівня правової охорони права інтелектуальної власності; 3) підвищення ролі громадськості

шляхом забезпечення здійснення належного громадського контролю за дотриманням немайнових та майнових прав авторів на результати інтелектуальної діяльності; 4) забезпечення конструктивного діалогу між суб'єктами правової охорони права інтелектуальної власності; 5) проведення спільних координаційних нарад органів державної влади, громадських організацій та правоохоронних органів щодо питань удосконалення правової охорони права інтелектуальної власності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Філософський енциклопедичний словник / за ред. В. І. Шинкарука. Київ: Абрис, 2002. 742 с.
2. Недов С. Л. Поняття, зміст і мета взаємодії органів внутрішніх справ із засобами масової інформації. *Право і суспільство*. № 4. 2010. С. 124–128.
3. Про затвердження Положення про департамент розвитку сфери інтелектуальної власності, затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 28.12.2019 р. № 842.
4. Про затвердження Порядку взаємодії підрозділів митниці при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 647. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1033-12?lang=ru>.
5. Про утворення Ради з питань інтелектуальної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/90-2018-%D0%BF>.
6. Про затвердження Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності Міністерства економічного розвитку і торгівлі: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 674. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2002-%D0%BF>.
7. Про ратифікацію «Конвенції про кіберзлочинність»: Закон України від 7 вересня 2005 року № 2824-IV.